

Herinneringen aan de kerk van Pey

Foto: Koen Hausmans

Toen ik via een artikel in het bisdomsblad eraan herinnerd werd dat de parochie Pey 150 jaar bestaat, moest ik aan vroeger denken. Vooral aan de tijd dat ik misdienaar was.

Bij het uitbreken van de oorlog in mei 1940 zat ik in de eerste klas bij de toen al oude juffrouw Vreken uit Echt, die ons leerde lezen. Toen ik naar de tweede klas van meester Bachus zou gaan werd ik ziek. Dokter Sonnen constateerde een nierontsteking die ik heb uitgezikt in een periode van 9 maanden in bed. Er waren toen nog geen antibiotica en het was een geluk dat ik kon lezen! In december werd ik zo ziek dat er in de nacht mis met Kerstmis in de kerk van Pey voor mij gebeden is; men vreesde dat Sefke zou sterven, wat nog steeds niet is gebeurd. Na negen maanden kon ik weer naar school en kwam in de klas achtereenvolgens bij de meesters Bachus, Aben, Klinkers en Beulen.

Ook werd ik misdienaar in de Peykerk waar pastoor Cramer en de kapelaans Römken en Franssen de diensten verzorgden. Kapelaan Römken woonde in de Kerkstraat, kapelaan Franssen – later pastoor in Swartbroek – in het huis tussen de pastorie en de kerk. Daar heb ik in opdracht van de koster, Ome Harie Hoover, 's morgens om kwart over zes regelmatig moeten aanbellen om de kapelaan wakker te maken, want hij had de mis van half zeven. Aangezien ik die mis vaak diende was ik daarvoor in de gelegenheid.

Dat ik bijna iedere dag die vroegdienst had kwam door een kleine straf-wraakoefening van pastoor Cramer. Ik had namelijk eens in de sacristie zijn duur, zwaar misboek laten vallen waarna de koperen sloten het niet meer deden. Ik raakte daardoor helemaal bij hem uit de gunst.

Anders was dat bij de koster, ome Harie, die van mijn kunde en handigheid op een gepaste manier gebruik maakte. Als het kerkorgel gestemd moest worden, mocht ik de orgelstemmer helpen door op zijn verzoek de goede toets in te drukken. Bij begrafenissen 'smorgens om 9 uur, of deftiger om 10 uur, was ik altijd misdienaar en hoefde dan niet naar school. Ook bij trouwmissen was ik steeds van de partij. Na zo'n mis mochten we als misdienaar met onze schaal langs het echtpaar en de getuigen gaan om een footje te vragen voor de misdienaarspot. Meestal werd er gul gegeven, maar een keer ging het mis. Er trouwde toen in onze kerk een oudere rijke heer en wij hoopten op een gulle gave. Tot onze diepe teleurstelling had de man geen geld bij zich, waarna mijn medemisdienaar en ik vlug onze toog uittrokken voor de ingang van de kerk op het muurtje gingen zitten, zingende het bekende lied "Ouwe taaie jippie jippie jee..." Merkwaardig genoeg kregen we toen geen straf: ome Harie de koster had begrip voor onze rebellie.

Ook met de kapelaans had ik een goede, maar niet overdreven verhouding.

Maar bij pastoor Cramer kon ik het niet goed doen.

Hij presteerde het om mijn hond met "Dag lieve hond" te begroeten, toen ik hem met mijn hond Tommy op straat tegenkwam en hem begroet had met "Dag meneer pastoor," zoals mijn moeder mij geleerd en geboden had.

En hij had nog meer van die oefeningetjes in petto: als vastgesteld werd wie zondagmiddag om drie uur het lof moest dienen, keek hij door het raam van de sacristie naar de ramen van café Oelers. Als hij daar de aankondiging zag staan van een thuiswedstrijd van Rios, viel als eerste de naam van Wegberg. Dat deed toen veel pijn, want ik was een vurige Rios-supporter.

Later heb ik nog menige wedstrijd in Rios 3 mogen spelen. Ik herinner me nog goed enkele medespelers, zoals Herman Coenen en de lange Jac Turlings, zoon van meester Turlings, met de bijnaam Proffie.

Toen ik in 1952 slaagde voor onderwijzer moest ik dit van moeder gaan melden bij de pastoor, want voor moeder was toentertijd de geestelijkheid op aarde al heilig. Toen ik aanbelde, deed huishoudster Liesbet de deur open en kwam pastoor naar de open deur. Op mijn mededeling dat ik geslaagd was, zei hij: "Dan moet ik nu zeker een betrekking voor je vinden." Mijn gevoelens van genoegdoening waren toen zeer groot, want ik kon hem antwoorden: "Nee meneer pastoor, dat hoeft niet, die betrekking heb ik al; ik ben vast benoemd in Roermond, in de parochie van Maria Altijddurende Bijstand." Heerlijk!

Toen lang na zijn dood een poging gedaan werd om hem Zalig te laten verklaren, spraken de toen al bejaarde juffrouw Nelly Hoover, dochter van de koster, en ik af dat wij samen naar Rome zouden gaan om onze wederwaardigheden met de pastoor daar te gaan vertellen, als de procedure van zaligverklaring vaste vorm aan zou nemen.

In gedachte stond ik laatst op een koude winterdag voor zijn standbeeld aan de Houtstraat en zei: "Dag meneer pastoor, u moet niet denken dat ik met uw steenkoude neus en oren enig medelijden kan opbrengen."

Toch moet ik ook zijn andere kant noemen. Zijn vast geloof in God, zijn geleerdheid en zijn goedheid voor mensen in lichamelijke of geestelijke moeilijkheden waren zeer groot. De manier waarop hij begrafenisdiensten leidde, dwong respect af. Zelf genoot hij van zijn eigen karige manier van leven, stond helemaal in dienst van zijn vrome diepgelovigheid.

Als ik alle ervaringen uit die tijd nu op mij laat inwerken, kijk ik met grote voldoening terug op mijn jeugdtijd in en rond de kerk van Pey. Ook met het kerkhof heb ik nog steeds een hechte band. Met jaardiensten voor familieleden loop ik over het kerkhof en ik voel me uitstekend als ik dan in mijn 'Pejjerkerk' zit.

Ik denk nog graag terug aan de mensen die toentertijd de kerkdiensten mee verzorgden: oom Wullemke, de grafdelver, de kapelaans, oom Harie en ook aan de plechtige sereniteit van de pastoor. Ik denk nog aan de prachtige diensten die ik mee mocht begeleiden. Ook aan de nabije droefenis bij begrafenissen van Peyer mensen die ik kende. Ik denk aan de lange voettochten als de pastoor of een van de kapelaans één keer per maand de communie brachten naar zieke en oude mensen op 't Hingen, Sint-Joost of de Slek.

Twee van die bezoeken zijn in mijn geheugen gegrift omdat ze een diepe indruk op mij maakten. De keer dat we naar Antje Rutten op 't Hingen gingen, die in een tuinhuisje achter het huis beter probeerde te worden van de toen gevaarlijke ziekte tbc, wat haar helaas niet is gelukt. Bij de droeve begrafenis van deze nog jonge vrouw stond ik met het grote kruis bij haar graf.

Ook het huis op de Slek waar een man of vrouw met een totaal vervormd gezicht de communie kreeg. Ik mocht daar niet mee naar binnen en bleef met lamp en bel aan de open voordeur wachten.

En dan nog eerlijkheidshalve: mijn grote voordeel van al deze diensten, was dat ik niet naar school hoefde. In de 6de klas zat ik bij meester Beulen. Die schijnt eens gezegd te hebben dat hij blij was dat ik bij een uitvaart moest dienen, omdat hij dan een paar uur geen last van de zich vaak vervelende en voor de klas vervelende Sef had.

Tot slot kijk ik met enige trots naar de fiere toren van onze kerk waar ik met Jac Weeda vaker inkloem. Hij dacht dat hij daar verwilderde duiven kon vangen. Door ome Harie zijn we er ook wel eens in opgesloten. Deze toren werd op 't eind van de oorlog afgeschoten door de Engelsen. De dreun van zijn val drong door tot in onze betonnen kelder waar de kalk met plakken van het ieder jaar gewitte plafond viel. Ik

herinner mij het torenpetje waarmee hij na de oorlog dicht gemaakt werd. En vele jaren later ging een groep Peyenaren aan de slag om geld in te zamelen voor de herbouw van de oorspronkelijke toren. Ik was toen als vicevoorzitter van de KRO ook bestuurslid van de Stichting Katholieke Noden, waar mijn verzoek ingewilligd werd en er kwam een flink bedrag vrij voor de toren van de kerk van Pey.

Indrukken, emoties die in mijn groei naar volwassenheid veel met me hebben gedaan. En hoe droevig soms, toch denk ik er nu met een zeker genoegen aan terug.

Kunt u zich voorstellen dat ik mijn vierde versjesbundel de titel meegaf van “Aan de kirk van Pej”, en dat het tweede versje in die bundel begint met “Aan de kirk van Pej hōb ich mien hert verpandj”...?!

Sef